

Mersin Üniversitesi'nde "Tıbbın Sessiz Öğreticilerine Teşekkür" Etkinlikleri *

Events of "Appreciation to Silent Instructors of Medicine" at Mersin University

Alev Bobuş Örsⁱ, Zeliha Kurtoğlu Olgunusⁱⁱ

ⁱProf. Dr., Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi AD., <https://orcid.org/0000-0003-4026-5460>

ⁱⁱProf. Dr., Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi AD., <https://orcid.org/0000-0003-0196-9975>

Sayın Editör;

Yüzyıllar önce kadavralar üzerinde çalışmaların başlamasıyla hekimler, insan vücudu ve sağlığı hakkında önemli bilgiler edinmiştir. Tıp mesleğinin üyeleri, görev aldıkları bilimsel faaliyetlerde etik değerleri her zaman ön planda tutmuştur. Anatominin babası olan Andreas Vesalius'un¹ yaptığı gözlemler, anatomide yüzyıllardır geçerli olan yanlış anlamaları düzeltmiştir. Ülkemizde Türk Anatomi ve Klinik Anatomi Derneği, 2012'den itibaren Ekim ayının son haftasını "Ulusal Anatomi Günleri" olarak ilan etmiş ve bu haftanın Beden Bağışı Farkındalık Haftası olarak değerlendirilmesini önermiştir. Uluslararası Anatomi Federasyonu (IFAA), 2019'da modern insan anatomisinin kurucusu olarak kabul edilen, 1 Aralık 1514'de Brüksel'de doğup 15 Ekim 1564'te Yunanistan'ın Zante adasında vefat eden Vesalius'un¹ ölüm tarihi olan 15 Ekim'i, "Dünya Anatomi Günü" olarak kabul ettiğini duyurmuştur. Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı da, 2012 yılından itibaren Beden Bağışı Farkındalık Haftası'nı, 2019'dan itibaren Dünya Anatomi Günü'nü çeşitli etkinliklerle değerlendirilmeyi gelenekselleştirilmiştir.

Dünya Anatomi Günü için 2022 yılında, Mersin'de düzenlenen etkinlikte Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinden gönüllü olanlar görev aldı. Üniversitemiz kampüs merkezinde açılan stantta, afiş ve tanıtım posterleri eşliğinde, bazı anatomik modeller üzerinden insan anatomisi hakkında merak edilenler, gönüllü öğrenciler tarafından yanıtlandı. Çevrimiçi oluşturulan küçük anketlerle etkileşim ortamı yaratıldı, sağlık alanı dışındaki fakültelerin öğrencileri ile Anatomi bilim dalının kapsamı üzerine bilgi alışverişinde bulunuldu (**Şekil 1**).

Beden Bağışı Farkındalık Haftasına, 23 Ekim 2022'de yapılan ve halkın yoğun ilgi gösterdiği Uluslararası Tarsus Yarı Maratonunda, anabilim dalımız tarafından hazırlanan "Tıbbın Sessiz Öğreticilerine Teşekkürler" pankartının paylaşılmasıyla başladı. Maratona katılan Anatomi Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Zeliha Kurtoğlu Olgunus, koşusunu tamamlarken "Tıbbın Sessiz Öğreticilerine Teşekkürler" yazılı pankartı açarak, toplumun kadavralara ve ailelerine olan vefa borcunu, görünür hale getirmeyi amaçladı (**Şekil 2**).

Tıp Fakültesi binası içinde, öğrencilerin en çok kullandığı fuaye alanında, teşekkür metni içeren bir poster ile beyaz örtü üzerine kırmızı güllerle "Tıbbın Sessiz Öğreticilerine Saygı Köşesi" oluşturuldu ve hafta boyunca açık kaldı (**Şekil 3**). Farkındalık haftasının ilk günü (24 Ekim 2022), kadavra ve beden bağışı konusunda ön bilgilendirme yapılmış olan gönüllü öğrenci grubu, Tıp Fakültesi binası önünde poster ve afişler eşliğinde bir stant açtı. Stantta, tıp öğrencileri ile akademik ve idari personelin kadavra ve beden bağışı hakkındaki görüşleri alındı, soruları yanıtlandı, bir anket çalışması yürütüldü ve beden bağış formu tanıtıldı. Ayrıca Tıp Fakültesinin Organ Bağışı birimine, beden bağışı konusunda bilgilendirici posterler asıldı.

* Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi, 2023;13(1):4-7
e-ISSN: 1309-8004

Geliş Tarihi – Received: Kasım 2022; Kabul Tarihi - Accepted: 03 Ocak 2022

İletişim - Correspondence Author: Alev Bobuş Örs <alev.bobus@17yahoo.com >

Bir sonraki gün (25 Ekim 2022), Tıp Fakültesi konferans salonunda düzenlenen Kadavralara Teşekkür Töreni'nde, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi Başhekimisi, öğretim üyeleri, öğrencilerimiz ve idari personel hazır bulundu. Öğrencileri temsilen dönem 2 öğrencisi İlkur İflazoğlu, bir tıp öğrencisinin ve hekimin kadavra ve beden bağışı hakkında bilgi sahibi olmasının önemine dikkat çeken bir konuşma yaptı. Ardından Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Oya Ögenler, Anatomi'de kadavra diseksiyonunun tarihi hakkında bilgilendirme yaparak, kadavrayla eğitimin önemini vurguladı. Daha sonra Anatomi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Alev Bobuş Örs, hem kimsesiz hem de bağış bedenlere ve onların yakınlarına teşekkürlerini ifade eden bir konuşma yaptı (**Şekil 4**). Mersin Üniversitesinde yıllarca eğitim ve araştırmalara katkı sağladıktan sonra, yakın zamanda, bölümlerindeki öğretim elemanlarının eşlik ettiği bir törenle defnedilen kimsesiz bir kadavraya olan minnetini de ayrıca ifade eden Dr. Örs, yakınlarına teslim edilen bağış bedenler için olduğu gibi, kimsesiz kadavralar için de defin törenlerinin geleneklerimize uygun olarak yapıldığını vurguladı. Ayrıca Türkiye genelinde 2012'den bu yana yürütülen toplumu bilgilendirme faaliyetlerinin ardından, sadece Mersin Üniversitesinde bile beden bağışı sayılarının bariz biçimde artış gösterdiğinin altı çizildi. Son olarak, Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ali Kaya'nın, beden bağışına yönelik etkinliklerin değerine dikkat çeken konuşması ile program tamamlandı.

Gönüllü öğrenciler tarafından, 26 Ekim 2022'de üniversitemiz merkez kampüs alanında posterler, afişler ve bilgilendirme broşürleri eşliğinde açılan stantta, diğer fakültelerin öğrencilerine, akademik ve idari personeline, beden bağışının önemi ve iyi sağlık hizmetindeki yeri hakkında bilgilendirme yapıldı ve beden bağış formu tanıtıldı (**Şekil 5**). Detaylı bilgi için, posterlere yerleştirilen karekod üzerinden anabilim dalımızın ilgili web sayfasına yönlendirme yapıldı.

Beden Bağışı Farkındalık Haftasının hemen ardında gelen "3-9 Kasım Organ Bağışı Haftası" nedeniyle, 3 Kasım 2022 tarihinde Mersin Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi'nin ev sahipliğinde düzenlenen panelde hem doku ve organ bağışı hem de beden bağışı konuşuldu. Üniversitemiz Doku ve Organ Nakli Koordinatörü Dr. Çilem Yıldız ile Toros Devlet Hastanesi Doku ve Organ Nakli Koordinatörü Dr. Hanife Kara organ bağışı konusunda merak edilenleri cevapladı. Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Alev Bobuş Örs ise, beden bağışı konusunda en çok merak edilen soruları yanıtlarken, tüm toplumun konu hakkında farkındalığının artırılmasının önemine değindi. Beden bağışının organ bağışını engellemediğini ifade eden Dr. Örs, beden bağışı için, organ bağış birimlerine değil, Anatomi anabilim dallarına başvurulması gerektiğine vurgu yaptı, iyi sağlık hizmeti almak isteyen toplumun, beden bağışçılarına ve onların vasiyetine rıza gösteren yakınlarına çok şey borçlu olduğunu hatırlattı (**Şekil 6**).

Tüm bu faaliyetlere ilişkin fotoğraf ve videolar, hafta boyunca sosyal medya aracılığıyla toplumla paylaşıldı. Törene ilişkin haber, Mersin Üniversitesi web sayfasında paylaşıldı.

Kadavra başında eğitim, öğrencilerin gruplar halinde, örgütlü olarak hareket ettikleri, öğrenmeyi birlikte tartışarak gerçekleştirdikleri bir laboratuvar çalışma şeklidir.² Bu tür tanıtım ve bilgilendirme etkinlikleri arttıkça topluma daha çok ulaşıldığı ve farkındalık düzeyinin arttığı düşünülmektedir³. Bu nedenle, böylesi toplantı ve etkinliklerin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Şekil 1. Dünya Anatomi Gününde Kampüs Merkezinde Açılan Stant

Şekil 2. Toplumun Dikkatini Beden Bağışına Çekmek Üzere Tarsus Yarı Maratonunda Açılan Pankart

Şekil 3. Tıbbın Sessiz Öğreticilerine Teşekkür Köşesi

Şekil 4. Beden Bağışı Farkındalık Haftasında Kadavralara Teşekkür Konuşması

Şekil 5. Dünya Anatomi Günü ve Beden Bağışı Farkındalık Haftası Etkinliklerinin Sosyal Medyada Paylaşılması

Şekil 6. Organ ve Beden Bağışı Hakkında Bilgilendirme Paneli

Bilgi

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacı Katkı Oranı Beyanı

Alev Bobuş Örs: Fikir, tasarım, analiz ve yorum, makale yazımı.

Zeliha Kurtoğlu Olgunus: Denetleme, analiz ve yorum, kaynak taraması, eleştirel inceleme.

Kaynaklar

1. Zampieri F, et al. Celebrating 500 years of dissecting nature. Glob Cardiol Sci Pract. 2015; 5:66.
2. Ögenler O, et al. Opinions of a group of anatomy instructor on cadaver and utilization of cadaver in anatomy teaching. Turkish Journal of Bioethics. 2014; 1: 57-68.
3. Olgunus ZK, Yeşil Ç. Evaluation of knowledge and attitudes of physicians in Turkey about body donation processes. Anatomy. 2021; 15:152-62.